

**Brno si v letošním roce připomíná sté výročí narození
významného moravského básníka
Jana Skácela (1922–1989)**

Básník, prozaik, autor mnoha básnických sbírek včetně poezie pro děti; absolvent filozofie na Masarykově univerzitě; kulturní referent deníku Rovnost; člen literární redakce brněnského rozhlasu či šéfredaktor kulturní revue Host do domu; autor publikující v samizdatu a v exilové literatuře – i to jsou přívlastky Jana Skácela, jehož tvorbu, charakteristickou zejména autorovým silným vztahem k Moravě, připomenou tematické akce, které budou v Brně probíhat po celý rok 2022. Řada z nich se přitom uskuteční přímo v den výročí narození Jana Skácela, tedy v **pondělí 7. února**.

Program startuje v 15:30 v budově Moravské zemské knihovny, která se k této příležitosti promění v otevřenou sbírku básní Jana Skácela. Návštěvníci při vstupu do budovy projdou stylizovanou knižní obálkou a symbolicky tak „vejdou do knihy“. Napříč patry naleznou do podoby knižní sazby graficky upravené jednotlivé velkoformátové stránky této „knihy“ se Skácelovými básněmi, které do instalace vybralo celkem čtyřicet osobností.

„Skácel je jedním z našich nejvýznamnějších básníků, který současně není jen klasikem, ale někým, jehož básně jsou stále přirozenou součástí našeho čtení. O tom svědčí i skutečnost, že do našeho projektu, v němž jsme oslovili čtyřicet dvě osobnosti s žádostí, aby pro naše čtenáře vybrali jednu ze svých oblíbených Skácelových básní a doprovodili ji komentářem, pouze dvě odmítly z časových důvodů. Pro všechny ostatní to bylo radostné zadání a tomu odpovídají i jejich interpretace a komentáře. Sám jsem byl z té mimořádně vstřícné reakce překvapen a myslím, že to o Skácelově díle cosi podstatného vypovídá. A jsem

proto rád, že mohu naše čtenáře pozvat na ochutnávku toho, jak čtou Skácela například spisovatelé Pavel Kohout a Marek Toman či básníci Petr Hruška a Petr Borkovec, ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková, hvězdář Jiří Dušek, ilustrátor Petr Sís nebo kastelán Aleš Kadlčák, popřípadě manželé Věra a Milan Kunderovi,

uvádí **Tomáš Kubíček**, ředitel Moravské zemské knihovny v Brně.

Na instalace s názvem **Básně 2022** v Moravské zemské knihovně naváže výstava **A náhle jsme tu navěky...** v Moravském zemském muzeu v Dietrichsteinském paláci na Zelném trhu. Zde se také uskuteční předpremiéra nového dokumentu ČT **Hledání Jana Skácela**, spojená s úvodem tvůrců dokumentu. Výročí vyvrcholí večerem hudby a poezie **Jukebox Skácel** na Sklepní scéně Centra experimentálního divadla, kde na básníka zavzpomínají jeho soupeřníci. Večerem provede Miloš Štědroň.

„Moravské zemské muzeum připomene život a dílo Jana Skácela (1922–1989) výstavou, která návštěvníkům představí dobové fotografie, autorovy publikace, ukázky rukopisů, ocenění, bibliofilii, několik originálních personálií a také – a hlavně – básníkovy osobité verše. Světoznámý spisovatel Milan Kundera o jeho tvorbě napsal: ‚Jeho verše jsou takřka neuvěřitelným spojením největší možné prostoty s nejhlubším a zcela originálním zamyslením‘. Zde Kundera krásně vystihl podstatu této lyriky, která s halasovskou úsporností, osobitou eufonií a hláskovou instrumentací tak sugestivně a jímavě dotváří náš svět:

*Ještě si přituknem
a vypijem to tíše.
Nikomu nepovíme,
co víno o nás zná.*

*A spadne hvězda.
Tenká jako plíšek.
A voda blízko mostů
bude stříbrná.*

(Báseň Přípitek),“

uvádí **Zdeněk Drahoš**, náměstek generálního ředitele Moravského zemského muzea.

„Těší mě, že se podařilo dát dohromady sérii akcí, které letos připomenou Jana Skácela. V Divadle na provázku v roce 1985 nastudovala Eva Tálská inscenaci Na dávném prosu. Skácel je nepochybně básník, který oslovil a ovlivnil celou řadu lidí. Moc rádi na jeho počest uspořádáme vzpomínkový večer – věřím, že na něj k nám do divadla přijdou lidé vzpomenout,“

uvádí **Miroslav Oščatka**, ředitel Centra experimentálního divadla.

„Pod autorským vedením mladé režijní dvojice – Michaela Jiřince a Kateřiny Dudové – vznikl ojedinělý poeticko-situační dokument, který je převážně vhladem do poezie Jana Skácela a do témat, která z něj – ať už v poezii nebo próze – vyvěrala. Paralelně s tím je film také citlivým kaleidoskopem výpovědí všech těch, kdo ho zažili v rozdílných situacích každodennosti, nebo jen letmo. Mezi studenty gymnázia, kde Skácel kdysi studoval, na Kotlářské 35a v Brně, kde Skácel kdysi žil či s básníky Petrem Hruškou a Pavlem Kolmačkou v ulici Skácelové – tam i jinde zjišťujeme, že Skácel ještě žije, nehledě na to, že už přes třicet let nežije,“

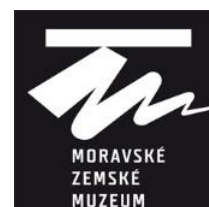
uvádí **Irina Minaříková**, dramaturgyně České televize.

„TIC BRNO je hrdým partnerem celoročních oslav života a díla Jana Skácela, který je neodmyslitelně spojen s Brnem. Jeho odkaz zapojíme také do příprav letní sezóny tak, aby přirozenou cestou oslovil místní i návštěvníky města. S Centrem experimentálního divadla tak navazujeme na úspěšnou loňskou spolupráci na vzpomínkové akci Havel žije. Rádi podporujeme projekty, které přispívají k dalšímu poznávání Brna a jeho fenoménů,“

uvádí **Jana Janulíková**, ředitelka TIC BRNO.

centrum
experimentálního
divadla

TIC BRNO ←

PROGRAM 7. 2. 2022

15:30 JAN SKÁCEL: BÁSNĚ 2022

vernisáž instalace Jan Skácel: Básně 2022

Moravská zemská knihovna, Kounicova 65a

Moravská zemská knihovna se na dobu jednoho měsíce promění v otevřenou sbírku básní Jana Skácela. Přes čtyřicet oslovených čtenářů Skácelových básní přispělo svými komentáři, interpretacemi či postřehy k instalaci Skácelových básní v prostoru. Návštěvníci prezentace si tak budou moci „zalistovat“ nejenom Skácelovými verši, které budou rozmístěny v budově knihovny, ale současně se inspirovat čtenářskými postřehy. Mezi účastníky projektu patří například básník Petr Borkovec, dramaturg Martin Glaser, kastelán Aleš Kadlčák, spisovatel Pavel Kohout, Věra Kunderová, ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková, ilustrátor Petr Sís, předsedkyně Akademie věd Eva Zažímalová a řada dalších. Instalace je přístupná od 7. 2. do 28. 2. v budově Moravské zemské knihovny.

17:00 HLEDÁNÍ JANA SKÁCELA

předpremiéra dokumentu ČT Hledání Jana Skácela za účasti tvůrců

Moravské zemské muzeum, Dietrichsteinský palác na Zelném trhu

Situačně-poetický dokument ke 100. výročí narození básníka, prozaika, novináře, pijáka, vášnivého kuřáka, Brňáka, milovníka krajiny a lidí Jana Skácela v režii Kateřiny Dudové a Michaela Jiřince.

Hledání Jana Skácela – 52 min, 2022, ČT

režie: Michael Jiřinec, Kateřina Dudová

scénář: Eva Pospíšilová, Kateřina Dudová, Michael Jiřinec

hudba: Tomáš Vtípil

kamera: Petr Koblouš

produkce: Kateřina Zavadilová, Markéta Klišová

dramaturgie: Irina Minaříková

Tvůrci dokumentu se rozhodli přistupovat k Janu Skácelovi jako k subjektu literárně-společenských dějin, jehož role v soukolí režimních a kulturních událostí je neochvějná a často – v dnešní době – až zbožšťována či jinak přikrášlována. Ve filmu se pokouší vymezit vůči zažitým představám o Janu Skácelovi – a zároveň interpretacím díla Jana Skácela v minulosti. Interpretují jej sérii vlastních obrazů.

Vybrali si cestu hledání, která je postavená na místopisném ohledávání života básníka a na setkáních (v těchto místech) s různými osobnostmi. Jednotlivé obrazy mají vytvářet pomyslnou cestu k Janu Skácelovi, ale zároveň jsou pokaždé křížovatkami. Ať už se budeme nacházet v místech, kde se přírodovědec a spisovatel Jiří Sádlo pokouší zachytit přírodní lásky a květnaté oblíbence básníka (ale zároveň postihnout Moravu, protože Skácelova poetická scenerie je moravská) nebo v ulici Skácelově – spolu s básníky Petrem Hruškou a Pavlem Kolmačkou, kteří dokážou pojmenovat nepojmenovatelné: vysoké i nízké – tak pokaždé je to přibližování se Skácelovi. Série obrazů byla sestavená jako vypovídající mozaika toho, co z básníka přetrvává.

18:30 A NÁHLE JSME TU NAVĚKY...

vernisáž výstavy A náhle jsme tu navěky...

Moravské zemské muzeum, Dietrichsteinský palác na Zelní trhu v Brně

Moravské zemské muzeum připomene život a dílo Jana Skácela (1922–1989) výstavou, která návštěvníkům představí dobové fotografie, autorovy publikace, ukázky rukopisů, ocenění, bibliofilii, několik originálních personálií a také – a hlavně básnickovy osobité verše.

Jan Skácel prožil dětství v Poštorné a v Břeclavi, kde také v roce 1933 začal studovat reálné gymnázium. Roku 1938 přešel na reálné gymnázium v Brně-Králově Poli. Po maturitě (1941) byl uvaděčem v brněnském kině Moderna (pozdější Jalta) a od listopadu 1942 byl totálně nasazen jako dělník na stavbách silnic a tunelů v Rakousku. Studia češtiny a ruštiny na brněnské FF a PdF (1945–1948) nedokončil. Oldřich Mikulášek jej v roce 1948 přivedl do kulturní rubriky deníku Rovnost, kde pak Skácel pracoval jako redaktor. Po nuceném odchodu (1952) byl údržbářem v Závodech přesného strojírenství v Brně-Lišni (1952–1953). Od dubna 1953 působil v literárně-dramatickém oddělení brněnské redakce Čs. rozhlasu. V letech 1963–1969 byl šéfredaktorem časopisu Host do domu. Po jeho zániku (1970) za tzv. normalizace žil, odsunut na okraj oficiálního literárního oběhu, jako spisovatel z povolání, publikoval však pouze zřídka, knižně nejprve v cizině, doma až v osmdesátých letech.

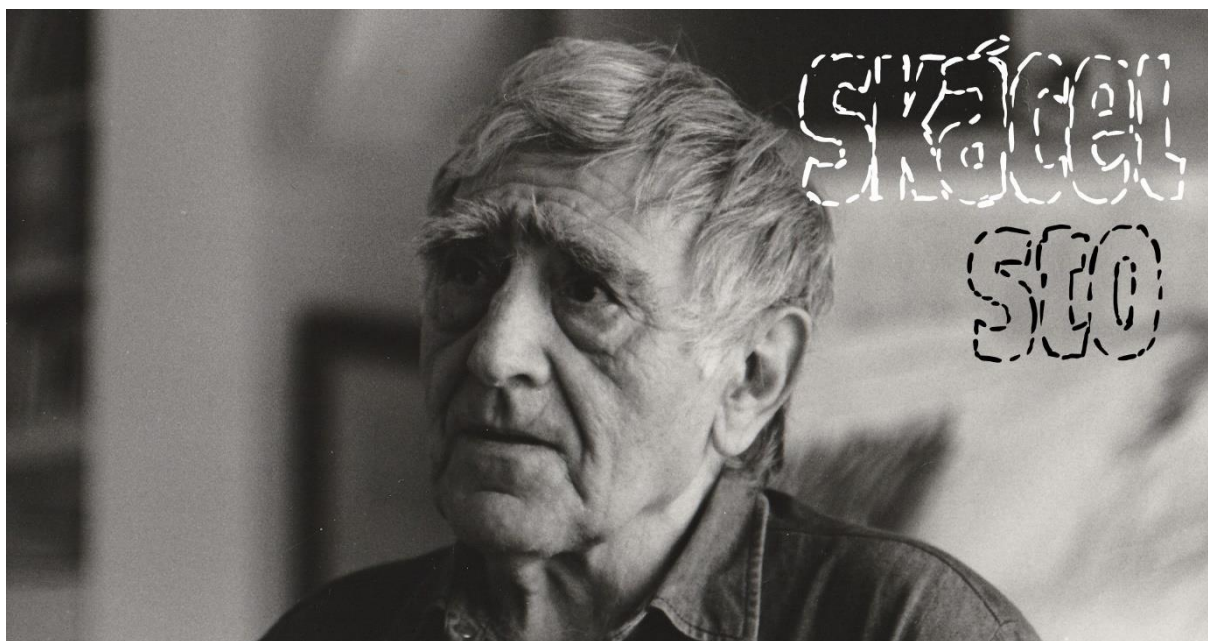
Výstava je k vidění od 9. 2. do 24. 4. 2022 v Dietrichsteinském paláci na Zelném trhu v Brně.

19:30 JUKEBOX SKÁCEL / DJ ŠTĚDROŇ

večer hudby a poezie pro Jana Skácela – Jukebox Skácel / DJ Štědroň

Centrum experimentálního divadla, Sklepní scéna

Večer pro Jana Skácela. Setkání a vzpomínání lidí, kteří básníka Jana Skácela znali nebo se s ním ve svém životě setkali. Pro tuto jednu noc se Sklepní scéna Centra experimentálního divadla promění v dnes již neexistující podnik Bellevue. Mimořádnou narozeninovou oslavou provází a hudbu z různých podivných strojů pouští neodolatelný DJ Miloš Štědroň.

Archiv Emmanuela Ranného
foto: Josef Pavelka